Empordà
18/07/2017

Entrevista Martí Fontclara

Músic i compositor. Nascut a Castelló d'Empúries fa trenta anys, Martí Fontclara és l'autor de la sardana *Figueres. Capital de la Sardana*. Mestre de música en una escola a Barcelona, i mestre també a l'escola de música de la Bisbal, és el fiscornaire de la cobla Marinada des de fa vuit anys.

«Les cobles de Castelló són una filosofia de vida»

Cristina Vilà
CASTELLÓ D'EMPÚRIES

Fem un cafè en una terrassa de la plaça dels Homes. És divendres al matí i l'espai és ple a vessar. La gent té ganes de viure l'estiu.

P Recorda quan va començar a viure i sentir la música?

R Em van apuntar a l'escola de música del poble quan era petit i, el més típic, vas fent any rere any. Llavors potenciaven molt el tema de les cobles i veies els grans com tocaven i tu volies ser com ells.

P Qui va donar-li l'instrument?

R En Pere Cortada em va encolomar l'embocadura de l'instrument. Jo ni coneixia què era un fiscorn. Ell tenia pensat fer una segona cobla, a banda dels Rossinyolets, i jo era un dels triats. Tenia dotze anys i l'Empordanesa es va formar quan jo en tenia catorze.

P Què va sentir?

R El germà de la meva àvia ja havia estat fiscornaire i a casa no era un instrument desconegut. A mi ja m'anava bé tot el que fos tocar. En haver-hi la finalitat de fer una cobla, tenia una motivació per treballar-hi. Quan veia els Rossinyolets, nois que tenien només deu anys més que jo i ja tocaven a plaça, jo volia ser com ells. Quan els companys anaven a carregar caixes als supermercats, jo m'anava a tocar amb la cobla, ho preferia. Les cobles de Castelló són com una filosofia de vida. Molt del jovent de Castelló ha tocat, en un moment o un altre, un instrument de cobla.

P Com va anar l'aventura?

R L'Empordanesa es va morir al cap de pocs anys, però recordo que era la meva colla d'amics. Els primers anys érem petits, fèiem gràcia allà on anàvem. En Pere Cortada, però, se la plantejava com una segona cobla, no com un planter dels Rossinyolets i ho va acabar sent. Això va fer que s'anés apagant i s'enfonsés. Però van ser uns anys molt divertits. Jo compaginava les dues cobles.

P Més tard estudià magisteri?

R Magisteri musical a la Universitat Autònoma de Barcelona. Jo volia tocar amb cobles de Barcelona i, si m'hagués quedat a Girona, la trucada no hauria arribat. Se m'obriren moltes portes.

P Va ser quan va entrar a la cobla Contemporània.

R Hi vaig ser dos anys i va servir d'aparador. Des de fa vuit anys estic a la Marinada, la meva cobla. Hi toco el fiscorn. Ara també estic fent la carrera de fiscorn a l'ESMUC, compaginant-la amb la feina de mestre. De petit sempre tenia la voluntat d'anar a més. A alguns dels meus companys ja els estava bé anar fent, però a mi no. De fet, vaig fer classes a Girona perquè tenia aquesta motivació.

P Què l'atrau del fiscorn?

R És un instrument que m'estimo molt i molta gent no sap ni què és. I ara que estic fent la carrera de fiscorn encara me l'estimo més. És un instrument rústic que no s'utilitza més enllà de l'àmbit de la cobla. Podria tenir molta sortida, fins i tot, ser un instrument simfònic. També és cert que s'ha d'estudiar i millorar, perquè és molt rústic i desafinat que t'obliga a treballar-lo molt. En aquests moments, en Jordi Estartús d'Olot i en Pep Moliné de Premià van unir les idees per fer un fiscorn millorat i actual, perquè els instruments que hi havien eren centenaris. Sort d'ells, que han investigat i lluitat.

P Com és el seu instrument?

R Tenia un dels Rampone antics, però no tirava perquè la maquinària estava molt desgastada. En Jordi Estartús ha aconseguit les maquinàries soles i la majoria de fiscorns que es veuen ara a la plaça tenen la maquinària nova d'Estartús. Ha ressuscitat els instruments que s'estaven morint de desgast.

P Pateix altres problemes?

R Fins fa poc no existien estudis de fiscorn al Conservatori. Gràcies a ells també, que han lluitat per això, han fet un programa d'estudis. Són batalles constants per reconèixer-lo i entendre'l com un instrument més. No és súper glamurós però és un instrument.

P Es pot viure de la música?

R És molt difícil, ni els que estan en les orquestres capdavanteres.

P Després de la Contemporània va entrar a la Marinada.

R Com a trombó, durant dos anys, i en fa sis com a fiscornaire.

> «De petit, jo sempre tenia la voluntat d'anar a més; jo volia tocar amb les cobles de Barcelona»

> «El fiscorn ha tingut sort de Jordi Estartús i Pep Moliné que l'han millorat i actualitzat»

> «Quan estava a Girona, pensava que a Barcelona la sardana no existia i en canvi hi ha molt caliu»

També soc el representant, però ho deixaré de ser perquè liderar onze persones és molt complicat.

P A banda de mestre i músic també és compositor. De fet, ha estat el creador de la sardana *Figueres, Capital de la Sardana*.

R Quan estava a les cobles Rossinyolets i Empordanesa ja tenia inquietuds per escriure música. Anava a classes amb en Jaume Cristau, a Figueres. Anava provant coses i als 16 anys vaig fer la meva primera sardana, *Ironies*. A partir d'aleshores, anava experimentant i millorant. Vaig tenir encàrrecs fa un parell d'anys des de l'Aplec de l'Escala, pel 40è aniversari de l'Agrupació i ho va sentir Montserrat Mauné, presidenta del Foment. Quan van nomenar Figueres Capital de la Sardana, em va dir que volia que la fes jo.

P Quina responsabilitat.

R Té un punt de pressió. Jo no soc molt popular i les meves sardanes les toquen poques cobles, però sabia que aquesta es tocaria molt i m'hi havia d'esmerçar. La veritat és que ara veig que moltes cobles la toquen i aquesta era la finalitat.

P De què va partir en crear-la?

R Sempre faig el mateix. Primer penso quina finalitat ha de tenir, qui l'encarrega, a qui va dedicada. En aquest cas, vaig plantejar que havia de tenir diferents perfils, un més clàssic i emotiu, i un més alegre i ballador, que és el que vol molta gent que balla sardanes. El ganxo és que té una melodia que es repeteix en el cap.

P Com veu el panorama actual?

R Quan estava a Girona, pensava que a Barcelona la sardana no existia, però després t'adones que on és morta és a Girona. A fora es balla molt i hi ha molt de caliu. Des de Girona, s'ha de fer molta feina per mantenir-la viva.

P Costa connectar?

R Qui vol entrar és molt accessible, però costa atraure gent. Molts diuen que és per a gent gran, però tots ens farem grans. Tinc la sensació, però, que s'està enganxant jovent i amb molta trempera.

P La cobla té possibilitats.

R Sí. Hi ha la fusió com fa la cobla Sant Jordi o la Bisbal Jove. Nosaltres hem fet música de Nino Rota i fins i tot una òpera de principis de segle amb instruments de cobla. S'ha de normalitzar.

Nous projectes per recuperar compositors

▶ Martí Fontclara té molt clar que cal posar en valor l'obra dels grans compositors de sardanes. Per això ha promogut l'enregistrament d'un cd, dirigit per Marc Timon, amb tretze obres desconegudes del mestre Josep Blanch i Reinalt. L'estrenarà la cobla Marinada el proper 10 d'agost a la plaça de la Basílica de Castelló.

GERARD BLANCHÉ

Fontclara va a Castelló sempre que pot; és casa seva, diu.